

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Τμήμα Οργάνωσης & Διοίκησης

Επιχειρήσεων

Αμοιβαία Κεφάλαια και άλλοι θεσμικοί επενδυτές

2024-2025

Καθηγητής

Νικόλαος Φίλιππας

ΣΚΟΠΟΣ - ΣΤΟΧΟΙ

Η απελευθέρωση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου και η επακολουθείσα παγκοσμιοποίηση, προκάλεσαν ραγδαίες εξελίξεις στις παρεχόμενες υπηρεσίες και συνέβαλαν στην αύξηση του πλήθους και της πολυπλοκότητας των διατιθέμενων χρηματοοικονομικών προϊόντων. Ο σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει αρχικά τις νέες συνθήκες στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου στο πλανητικό χωριό, καθώς και τις τρέχουσες εγχώριες και διεθνείς εξελίξεις στις πιο σημαντικές μορφές συλλογικών επενδύσεων όπως είναι τα Αμοιβαία Κεφάλαια. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην εγχώρια αγορά και σε θέματα όπως το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των αγορών, ιστορική ανασκόπηση του θεσμού, γνωριμία με τις εταιρίες, η διαχείριση, τα προϊόντα, μέθοδοι αποτίμησης στοιχείων ενεργητικού, εκτίμηση των κινδύνων, κριτήρια επιλογής και αξιολόγησης των επί μέρους συλλογικών επενδύσεων και μάρκετινγκ των συγκεκριμένων επενδυτικών προϊόντων. Η εκτίμηση του κινδύνου, αλλά και οι μέθοδοι αξιολόγησης των διαχειριστών αποτελούν ιδιαίτερο κομμάτι του μαθήματος. Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις νέες τάσεις στο χώρο των συλλογικών επενδύσεων, όπως τα Αμοιβαία Κεφάλαια Αντιστάθμισης Κινδύνου (Hedge Funds), τα Χρηματιστηριακά Διαπραγματεύσιμα Α/Κ (ETFs) και τα Αμοιβαία Κεφάλαια Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Funds of Funds).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

- i) ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ -2010 ,
Δρ. Νικόλαος Δ. Φίλιππας,

1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΤΑ ΑΜΟΙΒΑΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

- Η ενημέρωση του κοινού
- Μεριδιούχοι, Εταιρεία Διαχείρισης και Θεματοφύλακας
- Μερίδια, τιμές και κόστη
- Η διεθνώς οργανωτική απεικόνιση μιας Α.Ε.Δ.Α.Κ.
- Κατηγορίες Αμοιβαίων Κεφαλαίων
 - Διαχείρισης Διαθεσίμων
 - Σταθερού Εισοδήματος
 - Ομολογιών
 - Μικτά
 - Μετοχικά
 - Διεθνή
 - Εμπορευμάτων
 - Δεικτών
 - Ειδικών Κατηγοριών
- Κατηγορίες Αμοιβαίων Κεφαλαίων στην Ελλάδα

2. ΘΕΣΜΙΚΟ & ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Ισχύοντες Νόμοι
- Επιτρεπόμενες Επενδύσεις
 - Όρια Επενδυτικής Πολιτικής
 - Ανεγνωρισμένες Αγορές
- Φορολογική Μεταχείριση
- Εποπτεία και Επίβλεψη
 - Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
 - Ένωση Θεσμικών Επενδυτών
 - Κώδικας Δεοντολογίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για Α.Ε.Δ.Α.Κ. και Ε.Ε.Χ.

3. Η ΈΝΩΣΗ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ, Η FEFSI ΚΑΙ Η ICI

4. Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

5. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΧΕΡΙΣΤΕΣ

- Θεμελιώδης και Τεχνική Ανάλυση.
- Τεχνικές επενδυτικών στρατηγικών
 - Συμπεριφορά στιγμιαίας επένδυσης (momentum investment behavior)
 - Συμπεριφορά αγέλης (herding behavior)

6. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

- Επιπτώσεις και Χρησιμότητα για Αποτελεσματική Διαχείριση Χαρτοφυλακίων.
 - Πρακτική Εφαρμογή
 - Πώς εκτιμάμε τον κίνδυνο ενός χαρτοφυλακίου

7. ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

8. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΩΝ (Η ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ)

- Μέτρα Αξιολόγησης της Επίδοσης των Χαρτοφυλακίων Προσαρμοσμένων στον Κίνδυνο
 - Ο Λόγος του Treynor
 - Ο Λόγος του Sharpe
 - Το Υπόδειγμα του Jensen
- Κριτική και Περιορισμοί των Μέτρων Απόδοσης Προσαρμοσμένων στον Κίνδυνο
- Πρακτική Εφαρμογή
- Ποια ήταν τα Καλύτερα Ελληνικά Μετοχικά Αμοιβαία Κεφάλαια της τελευταίας Πενταετίας.

9. ΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ (TIMING) ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

(SELECTIVITY) : Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΤΟΥ FAMA

- Το υπόδειγμα των Treynor & Mazuy
- Το υπόδειγμα των Henriksson & Merton
- Άλλα υποδείγματα αξιολόγησης της επίδοσης των χαρτοφυλακίων
- Οι σύγχρονες απόψεις για την ικανότητα των διαχειριστών στις διεθνείς κεφαλαιαγορές.

10. 10. ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ: ΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΤΗΣ MORNINGSTAR

- Η Προσέγγιση της Morningstar. Ο κίνδυνος κατά Morningstar.
- Η Απόδοση κατά Morningstar .
- Morningstar Risk Adjusted Rating.
- Επίσκεψη στο site της Morningstar
- Πρακτική Εφαρμογή
- Μια Εμπειρική Εφαρμογή της Μεθοδολογίας της Morningstar για την Αξιολόγηση της Επίδοσης των
- Ελληνικών Αμοιβαίων Κεφαλαίων

11. ΔΕΙΚΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ (INDEX FUNDS)

- Ιστορία, Είδη και Πλεονεκτήματα

12. ΠΩΣ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ (HOT HAND PHENOMENON)

- Επιρροή προσωπικών χαρακτηριστικών στην απόδοση
- Φαινόμενο Hot Hand και εμπειρικά δεδομένα

13. ΣΧΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΚΑΙ ΡΟΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

- Διεθνής εμπειρία
- Δεδομένα για την ελληνική αγορά

14. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΑΜΟΙΒΑΙΑΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

- Παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση
- Ανάλυση απόδοσης και κινδύνου

15. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ MARKETING ΓΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

- Προώθηση και διανομή
- Συμπεριφορά επενδυτών

16. ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (REITs)

- Χαρακτηριστικά και τρόπος λειτουργίας
- Σύγκριση με άλλα επενδυτικά προϊόντα

17. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

- Hedge Funds
- ETFs (Exchange-Traded Funds)
- Funds of Funds
- Εταιρείες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου
-

18. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

- Σύγκριση με άλλες επενδυτικές επιλογές
- Ανάλυση κόστους και απόδοσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

1. Φίλιππας Ν. “Εγχειρίδιο Αμοιβαίων Κεφαλαίων ”
Ιανουάριος 1992.
2. Καραθανάσης Γ. και Λυμπερόπουλος Γ. “Αμοιβαία
Κεφάλαια” Εκδόσεις Ε. Μπένου, 1998.
3. Μυλωνάς Ν. “Ελληνικά Αμοιβαία Κεφάλαια: Θεωρία και
Πρακτική”, Εκδόσεις Σάκουλα 1999.
4. Φίλιππας Ν., ‘ Αμοιβαία Κεφάλαια και Χρηματιστηριακό
Περιβάλλον’, 1999, Globus Invest.

Άρθρα

5. Ανδρονής Σ., Τα μετοχικά Αμοιβαία Κεφάλαια και η
μέτρηση...κινδύνου, 2018, euro2day.gr
6. Γκατζιώνη Ι. Και Λούτα Π., “Το νέο Θεσμικό Πλαίσιο για τα
Α/Κ και τους ΟΣΕΚΑ”, Δελτίο Ένωσης
Ελληνικών Τραπεζών, Δ’ Τριμηνιαία, 2004, σελ. 19-30.

7. Μπαμπαλός Β. - Φίλιππας Ν. “Η επιλογή των Α/Κ δεν πρέπει να στηρίζεται στην απλή απόδοση” Καθημερινή, 28 Φεβρουαρίου 2004.7. Νικολαΐδου Ε. - Φίλιππας Ν.
- 8.“Αξιολόγηση της επίδοσης των αμοιβαίων κεφαλαίων : Μια εμπειρική εφαρμογή της αξιολόγησης της επίδοσης των Ελληνικών Μετοχικών Α/Κ σύμφωνα με την προσέγγιση της Morningstar”, Σπουδαί, 2005.
9. Φίλιππας Ν. “Κριτήρια Επιλογής Αμοιβαίων Κεφαλαίων”, Καθημερινή, 23/8/1992.
10. Φίλιππας Ν. “Ποιοι Παράγοντες Επηρεάζουν τη Ζήτηση των Αμοιβαίων Κεφαλαίων;” Ασφαλιστική Αγορά, Απρίλιος 1996, σελ. 44-45.
11. Φίλιππας Ν. “Αναζητώντας Αμοιβαία Κεφάλαια με Χαμηλό Ρίσκο”, Βήμα, 2/8/1998
12. Φίλιππας Ν. “Η Αξιολόγηση της Επίδοσης των Αμοιβαίων Κεφαλαίων στην Ελλάδα ”, Alpha Τράπεζα Πίστεως, Οκτώβριος 1998.
13. Φίλιππας Ν. “Εκτιμώντας τον Κίνδυνο των Αμοιβαίων Κεφαλαίων”, Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, Δ’ Τριμηνιαία 1998, σελ. 39-44.
14. Φίλιππας Ν. “Τα καλύτερα Αμοιβαία της Περιόδου 94-98 Σύμφωνα με τη Μέθοδο της Morningstar”,

Καθημερινή της Κυριακής, Ιανουάριος 2001.

15. Φίλιππας Ν. “Πώς η Εγχώρια Αγορά Αμοιβαίων Κεφαλαίων θα Ξεπεράσει Παιδικές Ασθένειες”(Μέτρα για τη βελτίωση της Αξιοπιστίας του Θεσμού των Αμοιβαίων Κεφαλαίων), Καθημερινή, Οκτώβριος 2001.

16. Φίλιππας Ν. “Πώς τα Αμοιβαία Μπορούν να Επηρεάσουν τις Χρηματιστηριακές Αγορές”, Καθημερινή της Κυριακής, Οκτώβριος 2001.

17. Φίλιππας Ν. “Εισροές Νέου Χρήματος στα Αμοιβαία και Χρηματιστηριακές Αποδόσεις”, Το Βήμα, Νοέμβριος 2001.

18. Φίλιππας Ν. “Τα πιο Επικίνδυνα Αμοιβαία Κεφάλαια της Περιόδου 2000-2001”, Τύπος της Κυριακής, Ιούνιος 2002.

19. Φίλιππας Ν. “Η Τέχνη του Fund Picking ή Πως θα Επιλέξετε ένα Επιτυχημένο Αμοιβαίο Κεφάλαιο, Καθημερινή του Σαββάτου, 5 Απριλίου 2003.

20. Φίλιππας Ν. “Επενδύοντας Παρορμητικά : Πως Επένδυσαν Χρήματα οι Έλληνες Μεριδιούχοι Αμοιβαίων Κεφαλαίων, Καθημερινή του Σαββάτου, 7 Φεβρουαρίου 2004.

21. Φίλιππας Ν. “Η Επιλογή Α/Κ δεν πρέπει να στηρίζεται στην Απλή Απόδοση: Προσμετρώνται η Επίδοση σε Βάθος Χρόνου, ο Κίνδυνος, τα Κόστη, η Ποιότητα των Υπηρεσιών, Καθημερινή του Σαββάτου, 28 Φεβρουαρίου 2004.

22. Φίλιππας Ν. “Η Επαναληπτικότητα της Επίδοσης των Ελληνικών Μετοχικών Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

Ποιά Αμοιβαία Κεφάλαια ξεχώρισαν την τελευταία πενταετία”, Καθημερινή, 30 Οκτωβρίου 2004.

23. Φίλιππας Ν. “Επιδόσεις Δυο Ταχυτήτων για τα Μετοχικά Αμοιβαία, Καθημερινή της Κυριακής, 30 Ιανουαρίου 2005.

24. Φίλιππας Ν. “Ποιά ήταν τα Καλύτερα Μετοχικά Αμοιβαία Κεφάλαια της Τελευταίας Δεκαετίας, Επενδυτής, 23 Απριλίου 2005.

25. Φίλιππας Ν. “Στρατηγικές Κατασκευής Αποδοτικών Χαρτοφυλακίων με την Χρήση Νικητών Μετοχικών

Α/Κ: η Εμπειρία 1999-2004», Καθημερινή, 7 Ιανουαρίου

2006.26. Φίλιππας Ν. “Τα Μετοχικά Α/Κ Αναδεικνύουν τον Μακροπρόθεσμο Χαρακτήρα τους”, Καθημερινή, 7 Φεβρουαρίου 2006.

26. Φίλιππας Ν. «Η συμπεριφορά της αγέλης», ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, Ελευθεροτυπία (03/08/2008)
27. Φίλιππας Ν. «Πότε να πουλήσετε τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων», Κέρδος - 12/8/2008
28. Φίλιππας Ν. «Πως να αποφύγετε τα συνηθισμένα επενδυτικά λάθη», Κέρδος - 23/9/2008
29. Φίλιππας Ν. «Εκμεταλλευτείτε τους χρηματιστηριακούς κύκλους», ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, Ελευθεροτυπία (05/10/2008)
30. Φίλιππας Ν. «Μαύρη Δευτέρα και «Μαύροι Κύκνοι»», ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, Ελευθεροτυπία (07/12/2008)
31. Φίλιππας Ν. «Συμβουλές αποφυγής των συνηθισμένων επενδυτικών λαθών», ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, Ελευθεροτυπία (04/01/2009)
32. Φίλιππας Ν. «Μεταξύ απληστίας και φόβου», Κέρδος - 6/1/2009
33. Φίλιππας Ν. «Ποια α/κ αντιστάθηκαν στην κατρακύλα», ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, Ελευθεροτυπία (11/01/2009)
34. Φίλιππας Ν. «Στρατηγικές για δύσκολες περιόδους», ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, Ελευθεροτυπία (15/02/2009)

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

1. Benz C., Morningstar Guide to Mutual Funds: Five-Star Strategies for Success, 2nd Edition, Morningstar Inc., 2005
2. Bodie Z., Kane A. & Marcus A., “Investments”, McGraw-Hill/Irwin, 6th edition, 2004
3. Farrell P.B., “The Winning Portfolio: Choosing your 10 best Mutual Funds, Bloomberg Press, 1999
4. Freedman A.J., Cole Scott G., “Investing in Closed-End Funds: Funding, Value & Building Wealth, NYIF Corp, 1991.
5. Gremillion L., “Mutual Fund Industry Handbook: A Comprehensive Guide for Investment Professionals”, Boston Institute of Finance, 2005
6. Sharpe W., Alexander G. Bailey J.: ‘ Investments ’, Prentice Hall 6th Edition, 1998
7. Taylor J. H., “Building Wealth with Mutual Funds”, Windsor Books, 1992.

Άρθρα

8. Babalos V., Caporale G., Kostakis A. and Philippas N., “Testing for Persistence in Mutual Fund Performance and the Ex Post Verification Problem: Evidence From the Greek Market”, *European Journal of Finance*, 2008, Vol. 14 (8), pp. 735-753.
9. Babalos V., Kostakis A. and Philippas N., “Spurious results in testing mutual fund performance persistence: evidence from the Greek market.”, *Applied Financial Economics Letters*, 2007, 3, pp 103–108.